

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014) Tekst: Johannes 3, 5 - 8 Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters, we zullen in deze dienst stilstaan bij het wonder van de wedergeboorte, de geboorte van bovenaf. Een geboorte die noodzakelijk is om binnen te mogen gaan in het Koninkrijk van God en bij Hem te mogen wonen. Over hoe goed het is om bij de Here te wonen zullen we straks zingen met de woorden van Psalm 84 de verzen 1 en 3. De beginnen deze dienst echter met de Her onze afhankelijkheid te belijden. En we gaan dat staande doen.

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 84 : 1 en 3 (over hoe goed het is om bij de Here te wonen)**
4. **Schuldbelijdenis : Gezang 17 : 1 – 3**
5. **Genadeverkondiging en aansluitend zingen Gezang 17 : 4 en 5**
6. **Gebed om zegen over de dienst**
7. **Schriftlezing: Mattheüs 3 : 1 – 12 en Johannes 3 : 1 - 13**
8. **Zingen : Gezang 27 : 5 en 6 (bede of de Heilige Geest in ons mag wonen)**
9. **Tekst : Johannes 3 : 5 - 8**
10. **Zingen : Lied 477 : 1 en 2**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 111 : 5 en 6 (de Here die zijn volk heeft gered)**

Middagdienst:

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Lied : Psalm 84 : 1 en 3 (over hoe goed het is om bij de Here te wonen)**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing: Mattheüs 3 : 1 – 12 en Johannes 3 : 1 – 13**
- 6. Lied : Gezang 27 : 5 en 6 (bede of de Heilige Geest in ons mag wonen)**
- 7. Tekst : Johannes 3 : 5 – 8**
- 8. Belijdenis van ons geloof met de woorden van de Apostolische Geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 4**
- 9. Dankzegging en voorbede**
- 10. Slotzang : Gezang 28 : 1 en 4 (de Here loven)**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

Toen wij in Kampen woonden kwamen er wel eens mensen aan de deur die lid waren van de evangelische gemeente 'De Deur'. In die naam lag naar de gelijkenis van de goede herder. Waar Jezus zegt dat Hij de deur is van de schapen. En alleen wie door de deur binnengaat, zal behouden worden. Met hun agressieve evangelisatie methode brachten ze menig een in verwarring. Want hun standaardvraag was: 'Bent u wedergebo-ren?' En als je dan 'ja' zei, dan wilden ze weten wanneer dat was en hoe dat gegaan was. Want je voor wedergeboorte is er een aanwijsbaar moment van bekering nodig. Kun je je bekeringsverhaal niet vertellen, dan ben je niet wedergeboren en blijft het Koninkrijk van God gesloten.

Nu geloven wij niet dat je je bekeringsverhaal moet kunnen vertellen om te mogen zeggen, dat je wedergeboren bent. Zo is het niet. Maar hoe zit het nu wel, broeders en zusters?

Ik bedien u vanmiddag het Woord van de Here **over het wonder de God ons van boven opnieuw geboren doet worden.**

We zullen daarbij letten op:

- 1. de noodzaak van deze geboorte**
- 2. de wijze van deze geboorte**
- 3. de werkelijkheid van deze geboorte**

We beginnen dus bij de **noodzaak van deze geboorte**. De Here Jezus treedt eigenlijk nog niet zo lang in het openbaar op als ene Nicodemus Hem laat in de avond komt opzoeken. Deze Nicodemus was in die dagen een belangrijke man uit orthodoxe joodse kringen. Hij was namelijk een Farizeeër. De Sadduceeën waren moderner en vrijer in de leer. Maar Nicodemus was orthodox. Verder wordt ons verteld dat hij lid was van het Sanhedrin. De Joodse hoge raad. Hoewel de Romeinen het land bezet hielden, hadden de Joden een grote mate van zelfbestuur. En het hoogste bestuursorgaan was deze Hoge Raad. Nicodemus was dus zowel in kerkelijk als in politiek opzicht een man van betekenis. En het was hem en zijn partijgenoten niet ontgaan, dat er een nieuwe profeet in het land was. Uit hoofdstuk 1 vers 24 weten we dat ze de dingen in het land op de voet volgden.

En het moet gezegd, de Farizeeën waren onder de indruk van het optreden van Jezus. Nicodemus was zelfs zo onder de indruk, dat hij Jezus laat in de avond ging opzoeken. Waarom hij dat tijdstip heeft gekozen, wordt niet vermeld. Het kan zijn omdat hij Jezus ongestoord wilde spreken. Het kan ook zijn dat hij het voor het volk verborgen wilde houden, dat hij Jezus ging opzoeken.

Als Nicodemus dan bij Jezus komt, treedt hij Jezus met een zeker respect tegemoet. Hij erkent Jezus als leraar. Bovendien laat hij weten onder de indruk te zijn van de werken die Jezus doet. Werken waaruit blijkt dat God met Hem is.

Nu moeten we goed zien wat het theologisch onderwerp van die dagen was. Het was het Koninkrijk van God. Johannes de Doper gaat namelijk rond in het land en de kern van zijn prediking is dit Koninkrijk van God. 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.' Daarbij heeft Johannes nogal naar de Farizeeën en Sadduceeën uitgehaald. 'Adderengebroad, wie heeft u een wenk gegeven om de komende toorn te ontgaan? Brengt dan vrucht voort, die aan de bekering beantwoordt; en beeldt u niet in, dat u bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham tot vader, want ik zeg u, dat God bij machte is uit deze stenen Abraham kinderen te verwekken.'

Dat was wat Johannes tegen hen gezegd had. En u kunt zich voorstellen, dat dit toch wel tot enige beroering in de kringen van deze wetgeleerden heeft geleid. Zij waren de leraren van het volk. Zij kenden de wet en de profeten bij wijze van spreken als hun broekzak. Zij waren zuivere Joden. En dan komt daar zo'n profeet hun vertellen, dat er voor hun geen plek bij God is. Dat zij adderengebroad zijn.

En nu is het heel waarschijnlijk dat Nicodemus met de Here Jezus over dit onderwerp wilde praten. Johannes had groot respect voor Jezus. Jezus deed grote tekenen, sprak met gezag en waarschijnlijk hebben ze tegen elkaar gezegd: 'Laten we eens aan die Jezus vragen hoe Hij over deze kwestie denkt.'

En Jezus weet dan ook wat Nicodemus komt doen. En voordat Nicodemus zijn vraag heeft kunnen stellen, zijn kwestie aan Jezus heeft voor kunnen leggen, geeft Jezus al antwoord. Met grote nadruk geeft Hij hem te kennen, dat Hij net zo over deze zaak denkt als Johannes. Ja sterker nog. Dat het werkelijk zo is, als Johannes zegt. 'Amen, amen', zo begint de Here Jezus. 'Het is waar en zeker, het is waar en zeker, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.'

Jezus sluit dus volkomen aan bij Johannes woorden. Jood zijn, de wet en de profeten kennen, het baat u allemaal niets als u zich niet bekeert. En, broeders en zusters, het is niet moeilijk om vanuit dit Schriftgedeelte de stap naar vandaag te maken. De meesten van ons zijn als kind in de kerk gedoopt. Zijn, om zo te zeggen, gereformeerd geboren en gereformeerd opgevoed. Hebben via, ouders, school, catechisatie, bijbelstudie en vele kerkdiensten veel kennis opgedaan over God, de kerk en zijn Woord. Maar dat alleen is niet genoeg, om in te mogen gaan in het Koninkrijk van God. Onze doop verzekert ons wel van Gods liefde en van de vergeving van onze zonden. Van de trouw van God. Maar hij verzekert ons niet van het eeuwige leven. Want de beloftes van de Here gaan alleen maar in vervulling als wij er ook uit leven. Als wij ze oprecht geloven. Als wij ook kinderen van God willen zijn, niet alleen met de mond, maar ook in onze daden. Er zal bekering moeten zijn. We zullen opnieuw geboren moeten worden. Zonder dat is er voor ons geen eeuwig leven. Geen nieuwe hemel en geen nieuwe aarde. Maar zullen we buiten geworpen worden, waar het geweest is en het tandengeknars. De vraag die Nicodemus daarop aan de Here Jezus stelt is dan ook voor ons van levensbelang. Hij vraagt namelijk naar hoe dat kan? Hoe kun je opnieuw geboren worden? ‘Hoe kan een mens geboren worden, als hij oud is? Kan hij dan voor de tweede maal de moederschoot ingaan en opnieuw geboren worden? En daarmee zijn we dan ook bij ons tweede punt.

Bij de wijze van deze geboorte. De Here Jezus begint de uitleg weer met die plechtige en krachtige woorden. ‘Voorwaar, voorwaar, ..’ Het is waar en zeker, het is waar en zeker. ‘Ik zeg u, tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan. Wat uit het vlees geboren is, is vlees, en wat uit de Geest geboren is, is geest.’ De Here Jezus gaat dus helemaal niet mee met die gedachtegang van Nicodemus. Over een mogelijkheid dat een mens opnieuw de moederschoot in zal gaan. De Here laat zien dat Nicodemus helemaal op het verkeerde spoor zit. Zijn woorden verkeerd heeft begrepen. Want het woord dat Jezus gesproken heeft en door Nicodemus verstaan is op ‘wederom’ of ‘opnieuw’, heeft namelijk nog een andere betekenis. Zelfs een meer gebruikelijke betekenis. Want de gewone betekenis van het woord is ‘van boven’. En gezien de reactie van de Here Jezus in de verzen 5 en 6, heeft Hij dat ook bedoeld. Tegenover de geboorte uit het vlees, de aardse, plaats Hij een nieuwe geboorte. Een geboorte, die niet voortkomt uit het zaad van een man en de schoot van een vrouw,

maar waarvan de kracht van boven komt. Uit de Geest van God. Een geboorte van boven. Nieuw leven dat verwekt wordt door water en Geest.

Dat is het wonder waar wij vanmiddag voor staan, broeders en zusters, jongens en meisjes. Wij zijn geboren uit vlees. Uit vlees dat vanwege de zondeval, zondig vlees is. We dragen het elke dag met ons mee. En er gaat geen dag voorbij waarin we ervaren dat we inderdaad uit zondig vlees geboren zijn. De zonde ligt ons nader dan de liefde. Het opkomen voor eigen eer en eigen belangen ligt ons meer dan het opkomen voor onze naaste. Het doen van onze eigen zin ligt ons meer dan het doen van Gods wil. En hoeveel terugval is er niet in zonden. Zonden van drankmisbruik, jaloezie, van seksuele verslaving, ongehoorzaamheid en noemt u het allemaal maar op. Allemaal het gevolg van het vlees waarin wij geboren zijn.

Maar de Here laat ons hier zien, dat er een nieuwe toekomst op ons wacht. Een toekomst waarin we niet langer geregeerd worden door dat vlees, maar er nieuw leven is ons is. Leven dat de wet niet haat. Leven dat God en de naaste liefheeft. Leven dat opkomt voor het recht van de zwakken. Een leven niet van deze aarde. Maar een leven dat van boven komt. Van God Zelf. Door God verwekt. Leven dat geboren wordt uit water en Geest. U begrijpt dat met de Geest de Heilige Geest bedoeld wordt.

Met het water wordt het water van de doop bedoeld. Het water dat reinigt. Dat het oude vuil afwast en ons een gevoel kan geven dat we herboren zijn. Geest en water. De doop van de Here Jezus en de doop van Johannes. Johannes die doopte met water, een doop van bekering. En Jezus doopte met de Geest. En beide zijn nodig. Bekering dat betekent: breken met de zonde. Breken met het oude leven. Breken met het zondige vlees. En een nieuw leven beginnen. Een leven op een andere leest geschoeid. Niet meer op de leest van het vlees, maar op die van de Geest. De Geest die als vruchten liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing werkt.

En het is triest dat Nicodemus daar als wetgeleerde niet aan gedacht heeft. Want de profeet Ezechiël heeft honderden jaren geleden over deze hemelgeboorte uit water en Geest mogen spreken. Ezechiël 36 de verzen 25 tot 27. Waar Ezechiël namens de Here zegt: 'Ik zal rein water over u sprengen, en u zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen; een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en u een hart

van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat u naar mijn inzettingen wandelt en naarstig mijn verordeningen onderhoudt.'

Om de vervulling van die belofte gaat het hier. Wie het Koninkrijk van God willen binnengaan, die moeten zich laten dopen door Johannes en Jezus. Door water en Geest. Nu komen we tenslotte tot ons laatste punt. **De werkelijkheid van deze geboorte.** Nu vraagt u zich misschien af, maar hoe werkt dat dan precies? Waar komt die Geest dan precies vandaan? En ook Nicodemus begrijpt het allemaal niet, hoe dat dan moet gebeuren een geboorte van bovenaf. Daarom zegt Jezus ook in vers 7 tegen Nicodemus: 'Verwondert u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.' En dan volgt dat wat duistere woord van de Here Jezus: 'De wind blaast, waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet, vanwaar hij komt of waar hij heengaat, zo is een ieder, die uit de Geest geboren is.'

Kennen wij de oorsprong van de wind? Weten wij waar hij nu precies vandaan komt? En weten wij waar hij naar toe gaat? We weten geen van beide. Maar twijfelen we daarom aan zijn bestaan? Nee. Want hoewel we niet de oorsprong en het doel van de wind kennen, horen we hem, voelen we hem en zien wij aan de bomen die heen en weer wiegen, dat hij er is. Niemand twijfelt aan het bestaan van de wind.

Welnu, zo is het ook met de hemelgeboorte. We weten niet hoe hij precies werkt. Het is een groot wonder. Maar daarom niet minder werkelijk of waar. Het is zoals we in de Dordtse Leerregels hoofdstuk III/IV de artikelen 12 en 13 belijden. U kunt deze vinden op bladzijde 491 van uw kerkboek. En dan begin ik iets boven de helft van artikel 12 te lezen.

'Nee, het is (de wedergeboorte) een volstrekt bovennatuurlijke, zeer krachtige en tegelijk zeer liefdevolle, wonderbare, verborgen en onuitsprekelijke werking. Deze is naar het getuigenis van de Schrift, die ingegeven is door dezelfde God die dit bewerkt, niet minder krachtig dan zijn werk bij de schepping op opwekking van de doden. Daardoor worden allen bij wie God op deze bewonderenswaardige wijze in het hart werkt, volstrekt zeker en met kracht wedergeboren en gaan zij metterdaad geloven. En wanneer de wil vernieuwd is, wordt hij niet alleen door God geleid en bewogen; maar door God in beweging gebracht, werkt hij ook zelf. Daarom wordt terecht gezegd dat de mens zelf gelooft en zich bekeert door de genade die hij ontvangen heeft.'

En dat wordt in Artikel 13 precies uitgedrukt waar het hier in Johannes 3 vers 8 om gaat.

‘Hoe dit in zijn werk gaat, kunnen de gelovigen in dit leven niet volledig begrijpen. Intussen vinden zij rust in de wetenschap en ervaring, dat zij door deze genade van God van harte geloven en hun Verlosser liefhebben.’

De Here vertelt ons niet waar onze hemelgeboorte precies vandaan komt. Hoe Hij ons precies tot nieuw leven wekt. Maar dat hoeven wij ook niet precies te weten. We weten dat God het werkt. En we mogen weten dat Hij werkt, naar het Woord van zijn belofte bij onze doop gedaan. Waar we gedoopt zijn in de naam van de Heilige Geest, die ons door de doop verzekert, dat Hij in ons wonen wil en ons tot levende leden van Christus wil maken.

U hoeft dus niet uw bekeringsverhaal te kunnen vertellen om te weten of u door de kracht van de Geest opnieuw geboren bent. Als u van harte gelooft en uw Verlosser liefheeft, dan mag u er zeker van zijn, dat u opnieuw geboren bent. En als u van uzelf niet weet of u eigenlijk wel van harte gelooft en uw Verlosser liefheeft, bidt dan tot de Geest en pleit op de belofte die Hij aan u gedaan heeft bij uw doop. En Hij zal u helpen en troosten.

Amen